

6. Skinner, B. F. Beyond Freedom and Dignity. (New York, Alfred A. Knopf. Inc., 1971), 225 p.
7. Skinner, B. F. Verbal Behavior. (New York, Appleton-Century-Crofts, Inc., 1957), 478 p.
8. Wittgenstein, L. Philosophical Investigations (3d ed., transl. by Anscombe G.E.M, Oxford, Basil Blackwell Ltd, 1958), 250 p.

УДК 378.02

Сологор І.М., Бєляєва О.М., Костенко В.Г

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава
АНАЛІЗ ТИПОВИХ ПОМИЛОК У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ
АНГЛОМОВНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ

У статті розглядаються типові помилки під час вивчення фармацевтичної термінології англомовними здобувачами медичної освіти у процесі опанування навчальної дисципліни "Латинська мова та медична термінологія".

Ключові слова: англомовні здобувачі освіти, фармацевтична термінологія, помилки, латинська мова та медична термінологія.

This paper is devoted to the analysis of typical mistakes the English-speaking medical students make when learning pharmaceutical terminology throughout the course of compulsory discipline "Latin Language and Medical Terminology".

Key words: English as a medium of instruction, pharmaceutical terminology, mistakes, Latin Language and Medical Terminology

В статье рассматриваются типичные ошибки при изучении фармацевтической терминологии англоязычными соискателями медицинского образования в процессе овладения учебной дисциплиной "Латинский язык и медицинская терминология".

Ключевые слова: англоязычные соискатели образования, фармацевтическая терминология, ошибки, латинский язык и медицинская терминология.

Вступ. Нині серед здобувачів медичної освіти значний відсоток становлять іноземці й особи без громадянства, які виявляють бажання здобувати медичну освіту англійською мовою. Посилення уваги потенційних здобувачів освіти до українських закладів вищої медичної освіти пояснюється багатьма чинниками, як-от: органічне поєднання у вітчизняній вищій освіті багатих національних традицій підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі охорони здоров'я з напрацьованими останніми десятиліттями методологічними орієнтирами щодо її подальшої модернізації та інтернаціоналізації, баланс між формуванням у майбутніх лікарів достатньо високого рівня теоретичних знань із фундаментальних дисциплін з формуванням практичних умінь і навичок, достатньо розвинена матеріально-технічна база, постійне запровадження в освітній процес педагогічних інновацій. Важливу роль у бажанні іноземців навчатися в Україні відграє і традиційно пильна увага, яка приділяється науково-педагогічними працівниками розв'язанню психологічних і соціальних проблем, які виникають у них (особливо в період адаптації) і від ефективності розв'язання яких часто залежить комфортність перебування іноземних здобувачів освіти в Україні, мінімізація труднощів адаптивного періоду, прискорення процесу соціалізації, задоволеність процесом навчання [2, с.18], що в кінцевому результаті впливає на формування позитивного іміджу України на міжнародному ринку освітніх послуг.

З-поміж навчальних дисциплін, з яких починається довгий шлях майбутніх лікарів у медицину, особливе місце посідає унікальна за своєю освітньою і гуманітарною роллю, а також прикладним значенням дисципліна – «Латинська мова та медична термінологія», яка відграє важливу роль у формуванні професійної і мовної особистості здобувачів освіти [2, 3].

Різноманітні аспекти викладання професійно орієнтованого навчання латинської мови неодноразово розглядалися в працях вітчизняних і зарубіжних учених, як-от: Ж. Анісіфорова, О. Балалаєва, О. Беляєва, Т. Божко, Т. Гладіліна, Н. Гончарова, М. Гуцол, Н. Дерев'янченко, І. Духаніна, Н. Войткевич, І. Ворона, Г. Кадирова, О. Кісельова, О. Литовська, Н. Маркова, М. Перекрест, І. Постолова, А. Рамазанова, В. Синиця, І. Сологор, Т. Татаренко, Л. Тихонова, С. Тихолаз, Т. Тітєвська, Н. Томарева, А. Цісик, О. Шидловська й ін. Попри це аналіз аномативів у процесі опанування англомовними здобувачами освіти фармацевтичної термінології на заняттях з латинської мови та медичної термінології не був об'єктом спеціального дослідження.

Навряд чи потребує зайвого пояснення факт, що англомовні здобувачі освіти зазвичай доволі легко засвоюють міжнародну греко-латинську термінологію [3, с. 68], позаяк латина мала значний вплив на формування англійської медичної термінології. Разом із тим це також створює низку проблем, адже наявність значної кількості лексичних збігів створює у здобувачів освіти ілюзію, що вони все знають і добре засвоїли терміни [7, с.149]. Так, йдеться саме про ілюзію, адже засвоїти лексичну одиницю, термінологічну зокрема, означає не просто її розпізнати, а засвоїти її значення, уміти правильно писати, вживати в термінологічному контексті. У зв'язку із цим, як свідчить практичний досвід, інтерференція зазвичай переважає над транспозицією [4, 5, 6].

Матеріали дослідження. Матеріалом дослідження слугували граматичні й лексичні помилки, які найчастіше трапляються під час опанування англомовними студентами розділу «Фармацевтична термінологія».

У нашому дослідженні під граматичними помилками розуміємо аномативи, пов'язані з порушенням морфологічних і синтаксичних закономірностей та правил. Беручи до уваги таку особливість латинських змінних частин мови як необхідність засвоєння лексичних одиниць у словниковій формі, розгляд граматичних помилок неможливий без розгляду лексичних помилок, під якими *in toto* розуміють порушення норм лексичної сполучуваності, лексичну контамінацію, використання слова в неприйнятному йому значенні [1]. Отже, у нашому випадку йдеться про лексико-граматичні помилки.

Аналіз письмових робіт англомовних здобувачів освіти уможливив виокремлення та подальше групування типових помилок, які трапляються при вивченні розділу «Фармацевтична термінологія».

А. Порушення морфологічної норми в іменниках з омонімічними закінченнями -*ma*, -*us*, e.g.: *rhizoma*, ае f замість *rhizoma*, *atis n*; *fructus*, і m замість *fructus*, *us m*. Різновидами аномативів цього типу є: 1) неправильне визначення основи іменника, e.g., *mucilages* замість *mucilagines*; 2) приєднання до форми *Nom. sing.* закінчення *Gen. sing.*, e.g.: *sirupusi* замість *sirupi*; *succusi* замість *succi*; 3) вибір неправильного закінчення однини чи множини, e.g.: *tincture* замість *tinctura*; *decoction* замість *decoctum*; *suppositories rectales* замість *suppositoria rectalia*; *extractes* замість *extracta*.

Б. Порушення синтаксичної норми – некоректний вибір родового закінчення прикметника при утворенні узгодженого означення, наприклад, термін «водний розчин» слід перекласти «*solutio aquosa*», оскільки прикметник *aquosus*, а, um узгоджується з іменником у роді, числі й відмінку. Натомість іноземці перекладають його *solutio aquosus* (за аналогією з англійською – «*aqueous solution*»).

В. Анормативи, зумовлені недостатньо сформованими лексико-граматичними навичками, які зокрема, забезпечують автоматизм в утворенні прийменникових конструкцій, e.g.: *pro dosis* замість *pro dosi* (Abl.sing); *pro cursus* замість *pro cursu* (Abl.sing); *pro auctoris* замість *pro auctore* (Abl.sing); *per oris* замість *per os* (Acc.sing). Часто такі помилки трапляються під час перекладу прийменникових конструкцій із прийменником *in*, що може керувати як Acc., так і Abl., e.g.: *in capsules* (Acc. plur.) замість *in capsulis* (Abl.plur); *in ampulles* (Acc. plur.) замість *in ampullis* (Abl.plur).

Лексичні помилки в писемному мовленні цієї категорії здобувачів освіти виникають внаслідок порушення правил лексичної, власне, термінологічної сполучуваності, e.g.: *sulfur purificatum* замість *sulfur depuratum*; *extractum liquidum* замість *extractum fluidum*; *Magnesii basilaris carbonas* замість *Magnesii subcarbonas*.

Отже, аналіз типових лексико-граматичних помилок, яких припускаються англомовні здобувачі освіти при вивченні розділу «Фармацевтична термінологія» сприяє виробленню стратегії й тактики щодо усунення та запобігання цих помилок, що у свою чергу позитивно впливатиме на формування термінологічних компетентностей здобувачів медичної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляєва О. М. Типологія мовних помилок і шляхи їх мінімізації у процесі навчання майбутніх лікарів латинської мови та медичної термінології / О. М. Беляєва // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф. з міжнар. уч., 13–14 лист. 2014 р., Харків / відп. за вип. Є. І. Світлична, Л. А. Торяник. – Харків: Тім Пабліш Груп, 2014. – С. 23–29.
2. Беляєва О. М. Про деякі соціальні, психологічні та педагогічні аспекти навчання іноземних студентів у вищих медичних навчальних закладах України / О. М. Беляєва // Світ медицини та біології. – 2013. – № 2 (37). – С. 17–20.
3. Ворона І. І. Особливості викладання латинської мови для англомовних студентів-іноземців у вищих медичних навчальних закладах / І. І. Ворона, О. Д. Колодницька // Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». – 2019. – Випуск 12. – Т. 1. – С. 66–70.
4. Сологор І. М. Мовні помилки і шляхи їх мінімізації в процесі вивчення розділу «Клінічна термінологія» англомовними студентами / І. М. Сологор, О. М. Беляєва, В. Г. Костенко // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 204–206.
5. Сологор І. М. Інтерферентний вплив англійської мови при вивченні латинської мови та основ медичної термінології іноземними студентами / І. М. Сологор, В. Г. Костенко // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи: збірник статей навчально-наукової конференції з міжнародною участю (22 листопада 2018 р., Полтава). – Полтава: ВРВ «УМСА», 2018. – С. 91–92.
6. Татаренко Т. Д. Обучение латинскому языку и медицинской терминологии студентов-иностранцев / Татаренко Т. Д., Лисариди Е. К., Нурмухамбетова Б. Н. // Образовательный вестник «Сознание». – 2016. – № 7. – Т. 18. – С. 42–45.
7. Татаренко Т. Д. Сравнительно-сопоставительный метод обучения латинскому языку и основам медицинской терминологии студентов-иностранцев / Т. Д. Татаренко, А. А. Токпанова // Вестник Казахского Национального медицинского университета. – 2014. – № 3–2. – С. 149–152.